

"GLAS NARODA"

SOLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

FRANK SAKER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenčni nedelj in praznikov.

Na eno leta vseh let na Ameriki	za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Na pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Na dve leti	za pol leta	\$1.50

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$5.00

Advertisement on agreement

Bespred kres podpisna in cestnosti se ne prioblažejo. Denar naj se blagovor podjetju po Money Order. Pri spremembi kraja narodnikov prosimo, da se nam nudi prednostne bivališčne naslove, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

Prorekanja med Wilsonom in Hardingom.

Zadnja dva tedna volilne kampanje, ki ležita sedaj pred nami, bosta prinesla brez dvoma nekaj več živahnosti kot jo je bilo opaziti, v pričeku volilnega gibanja. Prerekanje med predsednikom Wilsonom ter senatorjem Hardingom glede odnošajev slednjega na prvič vodiljeni Francije nam kažejo, da so se duhovi sedaj reskoliko nuj razburili kot se je zgodilo to dosedaj.

Predsednik Wilson hoče izvedeti od republikanskega predsedniškega kandidata, če so izjave katere se polaga njemu in usta, resnične, soglasno s katerimi je Harding rekel, da je Francija poslala k njemu svoje zastopnike ter na ta način naprosila Ameriko, naj ugledi pot za združenje narodov na temelju novega položaja.

Predsednik Wilson vprašuje ogorčeno, če je iz teh besed posneti, če je Francija poslala svoje oficijelne zastopnike k Hardingu, da se pogajajo z njim glede vprašanja Lige. Harding se je podviral da odpravi skrb predsednika, ki je domnebel, da so šli preko njega. Senator je pojasnil v svojem odgovoru, da mu ni niti padlo v glavo reči s svojimi besedami to, kar se sedaj v Washingtonu polaga vanje. Predstavitev Francije, o katerih govorji, niso bili nikaki zastopniki francoske vlade, temveč le Francozi, katere se lahko smatra za predstavitelje francoškega javnega mnenja in s katerimi se lahko vsak Amerikanec razgovarja glede mednarodnega položaja, ne da bi s tem stopil v Washingtonu na prste ali jo žal.

To je bil malenkosten dogodek, ki se je odigral, a tudi ta dogodek ima svoj pomen. V demokratičnih vladnih krogih čutijo, da bo senator Harding izvoljence ameriškega naroda ter bi mu radi očitali, da uganja že se laj zunanjo politiko, ki je izključno le predvira izvoljenega predsednika. To je pretirana občutljivost ljudi, ki so obojeni, da izginejo s političnega pozorišča in ta pretirana občutljivost je tudi diktirala pismo na senatorja Hardinga.

Harding bi lahko obenem tudi ugavil, da ni njegov namen ugnati zakonito politik. Zakaj bi jo tudi uganal? Vsa znamenja kažejo, da bo kmalu vzel v svoje roke resnično zunanjo politiko Združenih držav.

V splošnem pa se lahko reče, da je za uimanje za kampanjo manjše ko kaj v zgodovini te dežele. Kaj pomenja to? V najkrajšem času bomo videli.

Pred pogajanji z Italijo.

Giolitti, italijanski ministrski predsednik, je končno uvidel, da Jugoslavija ne bo razpadla. Videl je, da so demagogi Radičeve sorte po Hrvaskem preeej brez moči, videl je, da staroradikalni Velikosrbi preej popuščajo pod močnim pritiskom najširše javnosti in videl je, da tudi v Sloveniji ni nobenih tal za razbitje SHS, zato se je odločil za pogajanja.

Na drugi strani je pa gospod Giolitti tudi uvidel, da steji Italija pred težkimi časi. Tam sledi štrajk štrajku, upor sledi uporu, pobuna pobuni in vsak dan teče kri zrevoluečioniranega ljudstva, enkrat v Miljanu, drugič v Turinu, tretjič v Rimu, četrteč v Jakinu, petič v Trstu itd. Ne osnažijo še ene ulice, že se pórdeči druga. Razkrojevali proces gre tam po svoji poti dalje, brez ozira na desno in levo. Ni se še posušilo črnilo na enem "sporazumu", že izbruhne kriza na deseterih drugih krajih.

Sicer vseh ter posameznih italijanskih komedij ni vzeti pretragi. Značaj vseh Romanov, zlasti pa še Italjanov, je preeej šarlantski, teatraličen, zato povzroči vsaka malenkost tam silno prahu, a jedra vseh dogodkov zadnjih mesecov vendarle tudi najtrenejšemu opazovalcu nepobitno kažejo, da drvi Italija s polnimi jardi k polomu, k notranjem razsutlu. To je tudi popolnoma naravno, saj ni laška meščanska družba prav nič dostopna zahtevam moderne dobe. Dovolj jasen dokaz za to trditev nam je naravnost nevrjetno dejstvo, da ima t. pr. vso Lombardijo v rokah 12 velegrarcev, dočim živi na stotisoč kolonov najbednejše življenje. In laška meščanska gospoda se ne izpametuje, da uvidi vsega tega, zato je Italija obsojena.

Giolitti torej sluti težke dneve, ki se bližajo njegovi solnčni domovini in prepričal se je, da ima Jugoslavija dovolj notranje življenske moći za nadaljnji obstoj, zato se je mož odločil za edino pravoto, to je za pogajanja. Pred par dnevi je sklical parlamentarni odsek za zunanjega politiko, tam je povedal svoje misli, vladu je nato sklep te parlamentarne komisije še primerpo formulirala in grofu Sforzi, laškemu zunanjemu ministru se je naročilo naj povabi jug. zunanjega ministra dr. Trumbiča k pogajanjem.

V Belgradu se z ozirom na to povabilo vrše že par dni sem seje ministrskega sveta, ki naj dajo tudi dr. Trumbiču konkretna navodila. Upati je, da Trumbiča ta navodila v kratkem tudi dobti, nato se določi kraj pogajanj in delegacije se odpelje....

Gledate Reke so mnene enako deljena. Lahi za zahtevajo zase, mazi zase. Wilson je predlagal svobodno reško državo in mi popinčamo. Gledate Dalmacije je stvar preej jasna. To je dr. Trumbičeva domovina, o njej se v zadnjih mesecih sploh ni hotel več razgovarjati in Italiani jo zahtevajo le zaradi lepšega še.

Kaj naj rečejo k tem vprašanju socialisti? To so jasno in ope-

tovano tudi že povedali. Socialisti ne priznavajo nobesnega miru in nobene meje, s katero ni zadovoljno tudi prizadeto ljudstvo. Socialisti zahtevajo, da naj odločuje v teh vprašanjih prizadeto ljudstvo sami in edino le to. Ne priznavajo nobenega "sporazuma" med meščansko gospodo, med takozvanimi diplomati po poklicu. Ljudska volja je edino merodajna, da doči sama mejo.

Če bi torej vprašali prizadeto ljudstvo samo, kje si želi meje, bi ta brez dvoma tekla ob Soči do Gorice, nato pa proti zapadu čez Matur proti Koroški. To je tudi popolnoma naravno, saj je meja med slovenskim in italijanskim življem tako jasna, da bi jo lahko otipali, kajti baš tu nimamo takozvanih narodno "meščanih" krajev, kakor n. pr. na Koroškem, v Prekmurju in drugod.

O tej meji danes govoriti je seveda iluzorično zog blaziega italijanskega šovinizma in imperijalizma. Trumbič bo torej prisilen k kompromisu na našo škodo in vse kaže, da bo tvorila ta kompromis Wilsonovo črta, katero bo skušal conte Sforza nekoliko "popraviti" na našo škodo. "Zadovoljni" bomo tedaj morali biti, če dobitimo v svoje roke železne Reka—St. Peter—Idrija in Triglav. Reka bo najbrže "svobodna", to se pravi pod protektoratom ene ali druge velesile, ki si bo kovala v njej svoj kapital, rešili bomo pa Dalmacijo, dočim bo mnogo otokov izgubljениh.

Kaj se bo rodilo iz takega "sporazuma" je več kot jasno. V Primorju se bo rodila močna slovenska iredenta, pri nas in v Italiji pa oboroževanje, ki bo stalno ogrožalo mir. Vojni hujšači bodo imeli posla in snovi čez glavo, generali bodo rožljali s sabljami in vojna bo neprestanoma na obzoru.

Dopisi

Heilwood, Pa.

Redki so dopisi iz te naselbine, torej naj jaz malo omenim, kako tukaj živimo.

Tukaj so premogorovi. Premog je povprečno 3 čevlje visok, precej trd, akoravno se nazivajo mehki premog. Delo je za strojem in za pikom. Dela se s polno paro, to je res. Človek lahko dela tukaj noč in dan, ako je zmožen, ne bo kaznovan za to, da je par minut čez uro delal. Ako tako delo kogni uga, lahko pride sem, delo je sigurno, ker bossi itak javkajo za ljudmi, pa jih od nikoder ni. Kdo ima na kolentih debelo kožo, si jo lahko izbrusi.

Na društvenem polju je tudi bolj slabo. Novih članov ni, tako da gre zmirom bolj dolgi kakor pa kvašku. Kaj je temu vzrok, ne vem; mislim pa, da premogarski baroni so v veliki meri krivi, ker nas malo preveč izsesavajo. Pred leti je bila tu še preej velika slovenska naselbina, ali sedaj so se zelo izselili. Posebno samecvi niso ostali jih je samo nekoliko ter nekaj zakorenjenih družin. Podpora društva imamo dva in sicer št. 79 JSKJ. in št. 12 SDPPZ.

Naj se omenim žalostno novico, da nam je nemila smrt ugrabila rojaka Bartola Hribšeka po kratki eden in pol dne trajajoči bolezni. V pondeljek 4. oktobra je še prepel, bil vesel in zdrav, v sredo 6. okt. dopoldne pa je bil že umrl. Rojen je bil pri Hrastniku na Sp. Štajerskem. Pripadal ni nikakemu društvu. Zopet en vzgled! Nikdar nismo sigurni, kdaj nas zadene smrt. Pogreb se je vršil 8. oktobra na katoliškem pokopališču v Heilwoodu. Žaljuči soprotevci.

Banditje so napadli plačilnega mojstra od Walsh Construction Company, West Park, ter mu vzel \$6800. Policije je že arretala dva moška, George Ivanova in Kosto Petrova, stanjuča na 2824 Woodland Ave., ter tudi dobil nazaj polovico ukradene sreči v Zagrebu. Ostale bandite še niso prijeti.

Iz Slovenije.

Slovenski zdravniki za medicinsko fakulteto v Ljubljani.

Na obenem zboru "Slovenskega zdravnika društva v Ljubljani" zbrani zdravniki so sprejeli sledeče rezolucije: I. Slovenski zdravniki zahtevajo od vlade, da predloži narodnemu predstavništvu v Belgradu nemudoma začni načrt s katerim se pri medicinski fakulteti v Ljubljani, ki je bila 23. julija 1919. uzakonjena s štirimi semestri, vstanovali še nadaljnih šest semestrov, tako da bo fakulteta celotna in popolna. — II. Slovenski zdravniki zahtevajo od vlade, da nakaže medicinski fakulteti v Ljubljani čim najbrej vse potreblje kreditne za izvršitev zgradb in preuredb, ki jih zahteva udejstvitev fakultete, saj ima isti gospod minister v svoji miznici predlog za imenovanje in se je on sam pogajjal z Rikardom Buryanom, da naj predaval na ljubljanski fakulteti fiziologijo v francoščini mestno v nemščini, ker da ga drugače ne more imenovati. Slovenski zdravniki misljijo, da je popolnoma vseeno, v kakem jeziku predava v prvih semestrih, fiziologijo v ljubljanski fakultete, ker se je itak zavezal, da se čepravje prične slovensčini. Slovenski zdravniki vidijo v nastopu gospoda ministra sovražen maskok na našo fakulteto, ki potrebuje fiziologa brez pogojenje že to je son za svoj tretji semester, medtem ko ga bo potreboval belgrajski fakulteta, za katero hoče gospod minister pridobiti Rikarda Buryana, zelo v jeseni prihodnjega leta, ker očriva letos komaj prvi tečaj.

Tativne na žagah.

Velevosestnik Gustav Egerer v Železničarjih je bil ukrazen z njegove žage pri Selih 10 em širok, 7.50 m dolg, 1000 krom vreden eirkularni jermen.

Na žagi barona Wambolta v Mirni dolini sta bila ukrazena dve veliki gonalni jermeni, vredni na dvajet tisoč krom.

Peter Zgaga

Danes je doseglo iz Washingtona poročilo, da so se življenski stroški znižali za tri in pol procenta.

Če boste imeli z grocerjem kaže sitnosti, lepo to izrežite ter mu pokažite.

Letošnjo zimo bomo imeli v kleteli dosti postora za premog.

Če bo šlo tako naprej, bo moral vsak, ki se bo priselil v to deželo, prnesti svojo hišo seboj.

Angležem se ni treba batiti premogarskega štrajka.

Klub štrajku bodo celo zimo prav lepo na gorkem.

Za gorkoto bodo namreč Irci skrbeli.

Restavranti bodo znižali cene. Umetno je, da bodo zmajnjsali tudi porcione.

Prijatelj, nekaj bi te prosil.

Kaj pa? Povej vendar. Vse ti dam, kar nam.

Ali poznas kakega dobrega advokata? Dobrega, več, takega, ki zna preprivečalno govoriti, ki je še pri vsaki obravnavi zglašen, kateremu ne more izpodleteti.

Zakaj bi ga pa rabil?

Več zaljubljen sem, strašno zaljubljen. In poročiti se hočem. In sedaj potrebujem dobrega advokata, da bi mi to odsvetoval.

Grškega kralja je vgriznila opica.

Grški kralj umira. Najbrže bo umrl. Kaj bo pa z opico?

Kar se pameti tiče, je nazadnje vseeno, če umrje opica ali pa kralj.

Slišal sem, da se bo vaša nevesta z nekim drugim poročila. Kdo pa je vendar oni srečni?

Oni srečni sem jaz.

Umrl je mož, in žena je naročila krasen nagrobnik spomenik. Nenekrat je pa izvedela, da ji je bil mož tekom zakona nevezest ter da se je pečal z drugimi babnici.

Vsa razburjena gre h kamnemu preklicat naročilo. Toda žal, spomenik je bil že dogotovljen. Krasen spomenik, in na njem so sestavili v tematika Štajerske neznanli zločinci, ki so pokrakali raznega blaginjam.

Varnost v ptujskem okraju.

Posestnik Ivanu Kupčetu v Saveh je bilo ukradeno oblike v vrednosti 5920 krom.

Velika tativna v vlaku.

Graškemu trgovcu Hansu Tageriju je bila ukradena v vlaku tatinica, v kateri je bil potniški list, 500 dinarjev in ček Hrvatske banke v Zagrebu na 76,000 krom.

Tativna na okrajnem glavarstvu v Mariboru.

Na veče okrajnega glavarstva v Mariboru je bilo ukradeno nadzorniku brzjavnih prog Josipu Rataju novo kolo, vredno 3000 K.

Kako se draži pohištvo.

